

دوگانه ملت و امت درست نکنید

احمد خاتمی امام جمعه موقت تهران در سخنان خود با اشاره به همبستگی مردم ایران با یکدیگر در جریان جنگ تحمیلی ۱۲ روزه تاکید کرد: «برخوردهای مردم در آنچه که طی ۱۲ روز جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی علیه ایران اسلامی صورت گرفت، جلوه‌ای از توحید بود؛ مردم ما در عمل نشان دادند که توحیدی هستند؛ در این جلوه توحیدی، ۴ عشق شامل عشق به خدا، عشق به امام حسین (ع)، عشق به وطن و میهن و عشق به جانشین امام زمان (عج) است.» وی در ادامه با تاکید بر پرهیز از ایجاد دوقطبی در کشور اظهار کرد: «برخی دوگانه ملت و امت درست نکنند و این دوقطبی‌سازی کاملاً نامربوط است؛ عشق به وطن و میهن اسلامی جلوه‌ای از عشق به خدا است؛ در روایات آمده است که حب وطن از ایمان است. باید از ایجاد دوقطبی پرهیز شود چراکه میهن ما اسلامی است و عشق به میهن اسلامی در حقیقت عشق به ذات مقدس ربوبی است.» وی همچنین با اشاره به شهادت رسیدن بیش از ۹۵۰ نفر در جریان جنگ تحمیلی ۱۲ روزه تاکید کرد: «امروز ملت ایران داغدار است چراکه بیش از ۹۵۰ شهید تقدیم کردند. این داغ با کرل‌با شباهت کوچک و تفاوتی دارد؛ شباهت داغ امروز ایران با کرل‌با این است که در واقعه کرل‌با همه جور شهید اعم از زن، مرد، سالمند و طفل وجود داشت و جنگ تحمیلی ۱۲ روزه نیز اینگونه است. تفاوت عمده جنگ ۱۲ روزه با واقعه کرل‌با نیز در این است که برای شهدای جنگ ۱۲ روزه در تهران تشییع میلیونی و هزاران نفری در استان‌ها و شهرستان‌ها برپا شد، اما هیچ‌کس پیکر امام حسین (ع) را تشییع نکرد.»

توصیه به فرح پهلوی

آیت‌الله سیدحسین عاملی، امام جمعه اردبیل در خطبه‌های نماز جمعه گفت: «من برای اپوزیسیون خارج از کشور به‌خصوص خانواده سلطنتی خیر خواهی دارم با ذکر این خانواده حرفی ندارم چون او به پدرش رفته است. وزیر خزانه داری وقت آمریکا در حق پدر او گفته بود او خیلی خُل وضع است صحبت با آدم خل وضع فایده ندارد اما به مادر این خانواده توصیه خیر خواهانه دارم.» وی در ادامه افزود: «شما یا به سن گذشته‌اید سال‌های آخر عمر شماست. شما شایسته است عاقبت‌بخیر شوید و با یاد خیر ملت ایران از دنیا بروید تا در طول تاریخ از شما یاد خیر کنند راه عاقبت بخیری بسیار آسان است امروز تصمیم بگیرید راهی را که اردشیر زاهدی داماد شما انتخاب کرد، انتخاب کنید. من بعید می‌دانم که بگوییم «الناز خیر من رکوب العار» (آتش جهنم بهتر از آبروریزی است) این اعتراف عار نیست عزت است همچنان که برای اردشیر زاهدی عار نشد قطعاً شأن تو بالا می‌رود؛ لحظه‌ها و دقیقه‌ها برای عاقبت بخیری شما مهم است اگر در گذشته کار خیری داشته باشی این توفیق حتماً با شما یار خواهد بود. او بر همه چیز سلطنت و بر تمام اوضاع شاه واقف بود. او مدت‌ها وزیر خارجه شما بود او سال‌ها سفیر ایران در آمریکا و آخرین سفیر ایران در آمریکا بود و آمریکا را هم خوب می‌شناخت، اسرائیل را از همه بهتر می‌شناخت. او با شجاعت تمام خط انصاف را انتخاب کرد. او اعتراف کرد ما اشتباه بزرگی کردیم اگر اشتباه نمی‌کردیم مردم علیه ما انقلاب نمی‌کردند. عین حرف او این است مقصر ما هستیم خراب کردیم، فساد بود، دزدی بود، حبس بود؛ اگر حرف می‌زدی سرکوب بود. من با جمهوری اسلامی آینده ایران را بسیار عالی می‌بینم. ۸۳ میلیون را به نحوی مدیریت بکنی و تمام نیازهای ضروری آنها تأمین بشود آسان نیست. سپس به سلطنت‌طلبی‌ها می‌گوید خودتان را گول زنید از خارجی‌ها پول نگیرید، سپس می‌گوید کسانی که از عرب‌ها، از سیا و از اسرائیل پول می‌گیرند دزدند این‌ها هیچ کدام به درد ایران نمی‌خورند.»

پیشنهاد عفو عمومی

گفت‌وگو با فعالان سیاسی درباره نامه خانه احزاب به رئیس‌جمهور

گروه سیاست: از همان روزهای آغازین جنگ ۱۲ روزه اسرائیل و ایران بسیاری از فعالان حوزه سیاست و حقوق بشر به موضوع آزادی زندانیان سیاسی در شرایط خطیر روزهای جنگ ورود کردند. با گذشت زمان و در پی ایجاد فضای متحدانه و همدلانه رنگین‌کمان مردم ایران در محکومیت و اعتراض به حمله متجاوزانه، چهره‌های سیاسی و تحلیلگران از ضرورت آزادی زندانیان سیاسی به‌عنوان راهی برای تقویت این انسجام ملی و کاهش شکاف مردم و

حکومت سخن گفتند و بر آن تاکید داشتند که این رفتار در مسیر اعتماد به حاکمیت و همدلی اثر مثبتی خواهد گذاشت. چنانچه در این بین شاهد بودیم بسیاری از تشکّل‌ها از جمله جبهه اصلاحات ایران، احزاب اصلاح‌طلب و چهره‌های سیاسی مانند عمادالدین باقی، احمد زیدآبادی، غلامحسین کرباسچی، منصور حقیقت‌پور و... خواستار آزادی یا حداقل مرخصی زندانیان سیاسی شدند. نمونه‌اش مطلب زیدآبادی خطاب به رئیس‌جمهوری که گفته بود: «انتظار بسیاری از مردم این است که آقای پزشکیان به سرعت پادرمیانی کند و زمینه آزادی زندانیان سیاسی را فراهم کند. حضور این چهره‌ها در شرایط کنونی در زندان نه‌فقط توجیهی ندارد بلکه می‌تواند در این وانفسا بر دامنه مشکلات حکومت بیفزاید.» یا نامه جبهه اصلاحات ایران خطاب به غلامحسین محسنی‌اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه که در آن گفته شد: «ما معتقدیم که آزادی زندانیان سیاسی و عقیدتی، نه تنها گامی مهم در بازسازی اعتماد ملی و ترمیم زخم‌های اجتماعی است، بلکه موجب تحکیم پایه‌های جمهوریت، اسلامیت و آزادی‌های مشروع خواهد شد.» حالا هم در رفتاری مشابه حسین کمالی، رئیس خانه احزاب ایران در نامه‌ای به پزشکیان خواهان پیگیری و تلاش وی و رئیس قوه قضائیه برای عفو عمومی و آزادی زندانیان سیاسی شد. در بخشی از این نامه آمده است: «خانه احزاب بر اساس تفاهم هر سه فراکسیون احزاب ایران و نمایندگی همه جریان‌های سیاسی کشور اعم از اصول‌گرا، اصلاح‌طلب و مستقلین ضمن اعلام آمادگی برای هرگونه همکاری در جهت پیشبرد هر چه بهتر امور کشور، پیشنهاد می‌نماید با توجه به سیاست‌های راهبردی جنابعالی و ریاست محترم قوه قضائیه و شرایط خاص کشور با استناد به بند ۱۱ اصل ۱۱۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در خواست عفو عمومی زندانیان سیاسی را به‌حاضر رهبر انقلاب تقدیم کنید، بی تردید عفو محکومیت این افراد به عنوان یک اقدام معنوی و بر اساس ضرورت‌های اجتماعی سیاسی و منطقه‌ای در جهت افزایش هر چه بیشتر همدلی در جامعه و حفظ انسجامی که در بین مردم شکل گرفته است صورت خواهد پذیرفت. اعلام عفو عمومی محکومین سیاسی باعث شکست بیش از پیش

طی روزهای گذشته برخی چهره‌های سیاسی به انحای گوناگون خواهان عفو عمومی زندانیان سیاسی از سوی رهبری شدند. خانه احزاب ایران هم در نامه‌ای از رئیس‌جمهوری خواسته است چنین درخواستی را به رهبری دهند. تحلیل‌تان از این پیشنهاد و ضرورت واسطه‌گری رئیس‌جمهوری چیست؟

این است که در ساختار ما، رئیس‌جمهور نقش اجرایی دارد؛ سیاستگذاری در جای دیگر صورت می‌گیرد، البته خودش هم می‌تواند در این روند نقش اندکی داشته باشد اما تنها تصمیم‌گیر نیست. الان مشکل ما در جامعه، اجرای وفاق اجتماعی نیست؛ بحث سیاست‌گذاری برای وفاق اجتماعی است.

حسین نورانی‌زاد: مسئله زندانیان سیاسی یکی از موضوعات پرتکرار سال‌های گذشته بوده است که در ابعاد مختلف اخلاقی، حقوقی و سیاسی مورد نقد قرار گرفته و متأسفانه تأثیر چندانی هم نداشته است. نباید طولانی شدن یک مسئله باعث عادی شدن آن شود. اکثر زندانیان سیاسی با انگیزه‌های شرافتمندانه کارهایی کرده‌اند یا حرف‌هایی زده‌اند که دستگاه‌های امنیتی و قضایی به آنها نسبت می‌دهد و داده‌اند. اما اگر این نسبت داده شده یا برداشت صورت گرفته، قانونی و درست هم بوده باشد، در آن انگیزه شرافتمندانه و غیرمنفعت‌جویانه تردیدی نیست. این انگیزه را در حال حاضر باید در خدمت انسجام ملی قرار داد. یکی از وظایف حاکمیت در حال حاضر و از جمله رئیس‌جمهور هم همین است. امیدوارم آقای دکتر پزشکیان بتوانند به این هدفی که مطمئناً خودشان هم به آن باور دارند، کمک کنند و خدای نکرده مسئله‌ی چند نفر را محدود و خارج از اولویت دانند. آزادی زندانیان سیاسی در این مقطع هیچ معنای منفی درباره اقتدار دولت و حاکمیت ندارد و صرفاً نشانه تدبیر درست است و بس.

حسین کنعانی‌مقدم: در مقاطع حساس، خانه احزاب موضوعی را در خصوص وحدت، همدلی و حمایت از نظام جمهوری اسلامی و همکاری اتخاذ می‌کند و بیانه‌هایی نیز در این حوزه‌ها صادر کرده است. البته در خصوص رسمیت این بیانه شبهه‌ای مطرح است مبنی بر اینکه آن جلسه‌ای که بیانه صادر شد به حد نصاب نرسیده و اصولگرایان در آن جلسه حضور نداشتند و تنها می‌در آن جلسه حاضر بودم. به همین خاطر این نامه را رد کردند و ما نیز تذکرات لازم را دادیم، مبنی بر اینکه خانه احزاب برخی از بندها را اصلاح کند. در اینکه خانه احزاب به عنوان مدافع شکلی احزاب کشور در مقاطع حساس ورود پیدا کند و مواضع خود را اعلام کند کار پسندیده و خوبی است. در این مورد نیز قوانین و مقرراتی داریم؛ از جمله قانون جرم سیاسی که خواه‌ناخواه برای عفو و بخشودگی کسانی که مرتکب جرم سیاسی شدند مورد توجه قرار می‌گیرد. اما در رابطه با اینکه این جایگاه به عنوان مجموعه فکری برای درخواست عفو عمومی اقدام کند، فراکسیون اصولگرایان اختلاف داشتند. دو نگاه به این موضوع وجود دارد؛ اول اینکه خانه احزاب که دغدغه احزاب و این موضوع است. اینکه دو طرف بتوانند با هم دیالوگ داشته باشند اما وقتی شاهد مونولوگ از سوی نظام باشیم، در چنین جامعه‌ای قاعدتاً اعتماد بین مردم و حکومت وجود نخواهد داشت. در قالب چنین پروژه‌ای، یکی دیگر از مواردی که می‌توان برای وفاق اجتماعی به آن اشاره کرد، همین بحث آزادی زندانیان سیاسی است. زندانیان سیاسی که جرم آنها که صرفاً نقد حکومت است، بنابر همان بند قبلی که به آن اشاره کردم، باید آزاد شوند. اما دربارۀ نقش رئیس‌جمهور، نکته‌ای که مطرح است

کردند و آسیب دیدند در این شرایط آمدند و از همه‌ی دلخوری‌های خود گذشتند و در چارچوب نظام ایستادند تا از ایران و نظام اسلامی دفاع کنند و این دستاورد بسیار بزرگی برای کشور است. اما احتمال دارد برخی تنگ‌نظری‌هایی داشته باشند که آنها مانع از این شود که بتوان با یک روند صلح‌آمیز اجتماعی و همزیستی مسالمت‌آمیز، بتوانیم با همدیگر کنار

امیر خرم: وقتی که یک کشوری با کشور دیگری در حال تخصص به سر می‌برد، باید قدرت بازدارندگی داشته باشد. اگر چنین قدرتی در آن کشور نباشد، طبیعی است دولت‌های متخاصم را به هوس می‌اندازد که در جهت سرنگونی آن نظام سیاسی یا فروریاشی و تجزیه آن کشور اقدام کنند. این قدرت بازدارندگی هم اشکال مختلفی دارد که یکی از آنها قدرت اجتماعی است که می‌تواند مبدل به قدرت بازدارندگی شود که از طریق آن بتوان جلوی دشمن متخاصم را گرفت. قدرت اجتماعی، همان وفاق اجتماعی است. یعنی اینکه ما پشتوانه مردمی خودمان را اینقدر قوی کنیم تا دولت‌های متخاصم بدانند که نمی‌توانند چشم طمع به این کشور داشته باشند. رسیدن به این وفاق اجتماعی، در کشور ما نیاز به چند مولفه دارد که من به صورت خلاصه به برخی از آنها اشاره می‌کنم. یکی از آنها، پاکسازی ساختار از عوامل نامناسب است. یعنی اگر حکومت قصد دارد که یک وفاق اجتماعی ایجاد کند، در درجه اول باید آن افرادی که مانع از این وفاق هستند، از درون ساختار قدرت کنار گذاشته شوند. دومین راهکار، اصلاح نگاه امنیتی به مسائل فرهنگی است؛ یعنی ما اگر بخواهیم وفاق اجتماعی را به معنای واقعی داشته باشیم، لازم است که به مسائل فرهنگی، نگاه امنیتی نداشته باشیم. نمونه بارز این موضوع، مسئله حجاب است. حجاب در واقعیت یک مسئله فرهنگی است، وقتی که به این مسئله فرهنگی، نگاه امنیتی داشته باشیم، آن وقت در داخل جامعه و بین جامعه و حکومت شقاق ایجاد می‌شود. سومین عامل، ایجاد و حمایت از فضای نقد در جامعه است. یعنی اگر، حکومت تمایل به وفاق اجتماعی دارد، لازم‌اش این است که از فضای نقد در جامعه حمایت کند؛ یعنی من به عنوان شهروند، هر جا احساس کردم که نظام راه غلطی را می‌رود، این جسارت را داشته باشم که بدون ترس و نگرانی، نظام را به نقد بکشم و از آن جواب بخواهم. موقعی که این رویه در جامعه‌ای شکل بگیرد، آن وقت جامعه می‌تواند به سمت وفاق حرکت کند. اما تا وقتی که منتقدین نظام، این آزادی عمل را نداشته باشند، طبیعتاً وفاق اجتماعی شکل نمی‌گیرد؛ زیرا یکی از الزامات وفاق، گفت‌وگو است. اینکه دو طرف بتوانند با هم دیالوگ داشته باشند اما وقتی شاهد مونولوگ از سوی نظام باشیم، در چنین جامعه‌ای قاعدتاً اعتماد بین مردم و حکومت وجود نخواهد داشت. در قالب چنین پروژه‌ای، یکی دیگر از مواردی که می‌توان برای وفاق اجتماعی به آن اشاره کرد، همین بحث آزادی زندانیان سیاسی است. زندانیان سیاسی که جرم آنها که صرفاً نقد حکومت است، بنابر همان بند قبلی که به آن اشاره کردم، باید آزاد شوند. اما دربارۀ نقش رئیس‌جمهور، نکته‌ای که مطرح است

حسین کنعانی‌مقدم:
به هر حال همه احزاب و شخصیت‌ها در مسیر وفاق و همدلی و کاهش تنش‌های سیاسی اگر اقدامی انجام دهند و درخواستی داشته باشند، باید مورد استقبال همه قرار گیرد چراکه برای کاهش تنش‌های سیاسی در کشور، در همین جنگ دوازده‌روزه کمک بسیار زیادی کرد

امیر خرم:
در جریان جنگ اخیر، مردم ما خوشبختانه این تشخیص را دادند که اسرائیلی‌ها به دنبال دموکراسی در کشور ما نیستند. باید توجه کرد که بین سقوط نظام سیاسی و دموکراسی تفاوت است، نه لزوماً هر سقوط نظام سیاسی به دموکراسی منجر می‌شود؛ نه لزوماً هر برقراری دموکراسی، لازمه‌اش سقوط نظام سیاسی است

حسین کنعانی‌مقدم:
در شرایطی که در کشور ما، احزاب و شخصیت‌ها در مسیر وفاق و همدلی و کاهش تنش‌های سیاسی اگر اقدامی انجام دهند و درخواستی داشته باشند، باید مورد استقبال همه قرار گیرد چراکه برای کاهش تنش‌های سیاسی در کشور، در همین جنگ دوازده‌روزه کمک بسیار زیادی کرد

حسین کنعانی‌مقدم:
در شرایطی که در کشور ما، احزاب و شخصیت‌ها در مسیر وفاق و همدلی و کاهش تنش‌های سیاسی اگر اقدامی انجام دهند و درخواستی داشته باشند، باید مورد استقبال همه قرار گیرد چراکه برای کاهش تنش‌های سیاسی در کشور، در همین جنگ دوازده‌روزه کمک بسیار زیادی کرد

